
Censorledelse for de sprogvidenskabelige og kognitive fags årlige beretning

for perioden fra den 1. september 2024 til den 31. august 2025

Indhold

Censorkorpset

Uddannelser i korpset

Bachelor- og Kandidatuddannelsen i lingvistik ved AU og KU (herunder specialisering i indoeuropæisk ved KU)

Kandidatuddannelsen i IT og Kognition ved KU

Bachelor- og Kandidatuddannelsen i Kognitionsvidenskab ved AU

Diverse tilvalgsfag ved AU (nogle af dem hvilende)

Korpsets sammensætning

Korpset bestod ved periodens indgang af 56 censorer, og ved periodens slut af 60 censorer, heraf er 45% kvinder og 55% mænd. I periodens forløb er en censor afgået ved døden og fem er blevet nybeskikkede.

Nybeskikkelse og efterbeskikkelse

Det var muligt at indsende ansøgninger til censorkorpset fra den 1. juli til den 15. oktober 2025. Selv om det betyder at udvælgelsen af censorer til indstilling falder delvist udenfor rapportperioden, dækker vi den her alligevel.

Den nye beskikkelsesproces styret af censorsekretariatet forløb uden de store problemer, men vi vil dog anmærke følgende:

To ansøgere blev afvist fordi de afsluttede proceduren, hvilket vi først fik at vide efter fristens udløb (vi havde tidligere fået at vide at begge to havde søgt). Vi ved ikke hvad der er gået galt, men formoder en IT-fejl.

Ved næste omgang i 2029/30 burde institutionerne inddrages mere igen. Som omtalt andetsteds, er det dem der har overblik over fagenes indre dynamik og kan bedømme hvilke kompetenceområder der er brug for dækning af i den kommende periode – noget som ledelsen ikke nødvendigvis kan overskue og som er helt uden for potentielle ansøgers opmærksomhed. Det er derfor nødvendigt at institutionerne aktivt opfordrer personer som kan dække disse fagområder til at søge om beskikkelse. Vi foreslår at institutionerne tilskrives i 2029 omtrent på følgende måde. “Det er vigtigt ved beskikkelserne at tage højde for igangværende og kommende udviklinger i uddannelsernes faglige

profil. Da det kun er institutionerne som har det fulde overblik over fagenes dynamik, opfordrer vi dem på det kraftigste at kontakte relevante censoremner og at opfordre dem til at ansøge.”

Der fandt dog en del efterbeskikkelser sted i perioden, dvs.

Kerstin Fischer (SDU Sønderborg)

Dmitry Nikolaev (University of Manchester, Storbritannien)

Marlou Rasenberg (Radboud-Universitet, Nijmegen, Nederlandene)

Ramunė Kasperė (Kaunas University of Technology, Kaunas, Litauen)

Valentina Fantasia (Lunds universitet, Sverige)

Censormøde

Der blev afholdt censormøde med mulighed for at deltage fysisk på KUs Amagercampus eller online den 31. oktober 2024. Der deltog 9 censorer i lokalet og 4 on-line.

Emner der er blevet diskuteret:

Det er et problem med at man som censor skal bruge meget tid på at opsætte de studerendes computerprogrammer ved portfolioeksaminer med flere opgaver, som det har været tilfældet i Århus. Studielederen har forsøgt at få ændret eksamenskravene, men det kræver ifølge dekanatet en studieordningsændring, hvad de ikke kan acceptere. Man kunne dog gøre nogle ting teknisk uden at det nødvendigvis kræver en studieordningsændring, fx bede de studerende bruge samme software til alle delopgaver. Et tilsvarende problem med en portfolioopgave i et andet fag på KU har man løst ved fra eksaminatorenes side at have tilpasset sig uden at gå for meget på kompromis med hensynet til at flere emner skal udprøves. Denne diskussion er ikke afsluttet og kom for øvrigt op igen på censormødet i 2025.

Der var store problemer med Århus' dengang nye Wiseflow-eksamenssystem. En censor havde problemer idet interfacet på pågældendes computer ikke lignede det på demonstrationsvideoerne; det hjalp ikke at prøve med forskellige browsere. Udenlandsk bosiddende censorer har problemer fordi de ikke har MitID. For nogle lykkes det at logge ind, for andre ikke. Ifølge eksamensadministrationen i Århus skulle alle disse problemer nu være løst, vi får se.

At ledelsen modtager så få censorindberetningsskemaer, kan have flere årsager: dels kunne det være at censorerne er tilfredse, dvs. ikke har noget at indberette, men også at det er svært at finde skemaerne.

Vi havde også en første, stadigvæk meget famlende, diskussion af hvilke konsekvenser adkomsten af generativ KI får for eksaminerne. Bortset fra at vi vil citere en af deltagerne for “Skriftlighed og

skribentens rolle er på vej til at blive helt ændret. Tilbage til mundtligheden!” vil vi henvise til diskussionerne på mødet den 6. november 2025 som foregik på en meget fastere grundlag, da både ÅU og KU i mellemtiden var kommet med konkrete tiltag.

Der blev også holdt censormøde den 6. november 2025 samme sted. Der deltog 6 censorer i lokalet og 6 on-line, samt en del af tiden en repræsentant fra censorsekretariatet (on-line). Mødet lå dog udenfor rapportperioden.

Censorledelsen

Medlemmer i perioden for årsberetningen

Hartmut Haberland, formand, emeritus professor fra RUC

Maj-Britt Mosegaard Hansen, næstformand, professor ved University of Manchester, Storbritannien

Faglig beretning

At indoeuropæisk i København nu er en valgmulighed inden for lingvistik har ikke ført til de store ændringer endside problemer for eksamineringen.

Antallet af studerende i kognitionsvidenskab i Århus er steget eksplosivt i rapportperioden, hvilket har ført til flaskehalse ved censortildelingen, som vi har søgt at tage højde for gennem efter- og nybeskikkelserne. Det er dog ikke usandsynligt at yderligere efterbeskikkelser vil blive nødvendige i den kommende beskikkelsesperiode.

Fra censorindberetningerne kan følgende punkter nævnes:

Det opfattes som et problem når mundtlig eksamen på grundlag af en synopsis skrevet af en gruppe afvikles således at gruppens medlemmer ikke eksamineres umiddelbart efter hinanden.

Vejledere skal være opmærksomme på at normalsidebegrebet som åbenbart i nogle tilfælde er ukendt for nogle af de udenlandske studerende.

Der efterspørges klare regler fra universiteternes side om brug af data fra sociale medier. På Københavns Universitet skal de studerende følge universitetets generelle regler for forskningsetik, men det er ikke sikkert at alle bliver mindet om det. Opgaver der involverer brug af data indsamlet fra individer, bør indeholde en eller anden form for diskussion af forskningsetik. Det kan i visse tilfælde primært bestå i en eksplicit bekræftelse af at institutionens regelsæt er overholdt, men det skal netop gøres eksplicit, ikke implicit. Ved brug af data fra sociale medier bør det også fremgå eksplicit at dataene er anonymiseret.

Specielt til eksamen i *Cultural data science* på Århus Universitet var der en anmærkning om at der er problemer med forskellige versioner af Python brugt af forskellige studerende og adgang til kode, hvilket besværliggør bedømmelse for censor.

Der blev rejst spørgsmål om det er tilladt ved omprøve at lave en besvarelse af samme opgave, og om der kan være tale om selvplagiering. Reglerne synes at være forskellige på de to universiteter og ikke helt gennemskuelige.

Samarbejde med universiteterne

Vi har holdt kontaktmøder med fagrepræsentanterne og studielederen i København i forbindelse med det årlige censormøde. Det var vanskeligere med Århus, da vi ikke – som tidligere – kunne udnytte et besøg i Århus i forbindelse med mundtlig eksamen til et kontaktmøde, simpelthen fordi der ikke er ret mange mundtlige eksaminer mere. Kontakten blev så holdt gennem mails.

Samarbejdet med selve eksamensadministrationerne har været stort set gnidningsløst og behageligt, omend der for nylig er opstået punktvis problemer med udbetaling af honorar til udenlandske censorer (se nedenfor). De problemer som er opstået, har stort set altid haft at gøre med andre afdelinger som vi ikke har direkte kontakt med (IT, lønadministration).

Censorledelsens arbejde det kommende år

Forbedring af proceduren for refusion af omkostninger og honorar

Censorledelsen er gået i dialog med universiteterne for at få forenklet og ensrettet proceduren for udbetaling af honorar og rejserefusioner, især for udenlandske medlemmer af korpset, især dem der ikke har dansk konto (nogle udenlandske censorer har dog) og/eller bor udenfor EU.

Administrativ betjening af censorkorpset

Vi har i længere tid være utilfredse med at eksamenssekretariatene i Århus og København yder meget forskellig grad af understøttelse for vores arbejde. For eksaminer i Århus foregår al korrespondance inden udpegning af en censor til eksamen med formandskabet, mens proceduren i København er meget mere strømlinet set fra formandskabets side. Det er ikke noget medarbejderne har besluttet, men noget der er blevet afgjort på højere sted. Formanden vil tage det op med repræsentanterne for Århus universitet på kontaktmødet i januar 2026.

Vi havde på et tidspunkt håbet at §19 i den gældende censorbekendtgørelse gav os ret til at forhandle med universiteterne om arbejdsdelingen mellem eksamensadministrationen og formandskabet, især stk. 2:

“§ 19. ...

stk. 2. Der indgås aftale mellem institutionerne og censorledelserne om omfanget og niveauet af sekretariatsbetjeningen.”

Denne tolkning af stk. 2 er vor egen og deles ikke nødvendigvis af institutionerne. En del af sekretariatsbetjeningen er jo gået over til censorsekretariatet – hvilket vi er glade for – men ikke den konkrete og temmelig arbejdsintensive tilrettelæggelse af de enkelte prøver (især udpegning af censorer især til BA-projekter og specialer).

Elektroniske systemer

De elektroniske systemer som universiteterne bruger, er kilde til stor frustration for nogle (dog langt fra alle) censorer. Det bør ledelsen løbende gøre administrationerne opmærksom på, måske også fordi de der implementerer systemerne, ikke kender dem fra brugersiden, hvilket fører til “manglende brugerempati”, som en af vores censorer udtrykte det. Det gælder især for brugere i udlandet.

I betragtning af at vi bliver tilskyndet af ministeriet til at “internationalisere” korpset ved at hente flere udenlandske censorer ind, er det skuffende at se at universiteterne åbenbart ikke er klædt på til at tackle de tekniske problemer forbundet fx med honorarudbetaling. Det burde også sikres at honorar kan udbetales i € i stedet for danske kroner til de lande hvor det er muligt, for at undgå høje bankgebyrer.

Ønsker om udformning af censorrapporten

Der blev igen og igen påpeget (også på censormødet) at det er u hensigtsmæssigt at man ikke kan se eksaminators navn på censorrapporten.

Beskikkelsesprocedure for ny censorperiode

Dette ligger delvist udenfor rapportperioden og bliver på den anden side først rigtigt aktuelt igen i 2029-2030, men vi vil lige nævne igen at fokus på ansøgninger om at blive beskikket som censor (hvor der tidlige blev lagt større vægt på universiteternes forslag) har haft den konsekvens at fagenes indre dynamik ikke bliver tilgodeset i tilstrækkelig grad ved rekruttering af nye censorer.

Når – for at tage et konkret eksempel – kognitionsvidenskab i Århus nu tillader BA-opgaver om kognition hos mus under fødsel, er der ingen udenfor selve faget – dvs. heller ikke i censorledelsen – der ville have kunnet forudse det. Derfor mangler vi nu den nødvendige kompetence – som faktisk findes, men uden for korpset. De betyder at de nødvendige justeringer af censorkorpset vil foregå løbende gennem ad-hoc- og efterbeskikkelser.

På censorledelsens vegne

11. december 2025

Hartmut Haberland
censorformand

Maj-Britt Mosegaard Hansen
censornæstformand